

Kaj Munks prædiken 18. søndag efter trinitatis

Taler
Kaj Munk
Præst og dramatiker

Dato
12. oktober 1941

Sted
Vedersø Kirke

Omstændigheder
Prædikentekst
Matthæusevangeliet kapitel 22, vers 34-46

- 1 Du skal elske Herren din Gud af hele dit Hjerte, Sjæl og Sind, forlanger Jesus.
Aah, det er et let Bud. Det er saa let, at det svære maatte blive at lade være med
det. Har Jesus ikke vist os Gud saadan, at vor Kærlighed til vore Forældre er kun
ringe mod den, vi føler overfor Gud? Gaa uden for din Dør, og se dig om, og du
5 er midt i det ufattelige, den menneskelige Tanke sprænges, blot Øjet løfter sig
fra Jorden; det umaadelige Verdensrum! Logikken siger, at det er endeløst og
begrænset. Logikken taler i Tunger! Videnskaben siger, at det er den runde
Uendelighed; Videnskaben snubler over sig selv. Gaa ud hen ved Aften og tæl
Stjernernes Utaal. Tilfældigt flyder de hen over Himlen, dog er de en Orden af
10 iskold Matematik, og samtidig blinker og smiler de til os, som var vi deres
fortrolige i en underfundig og lykkelig Hemmelighed! Gaa ind igen, ind til den
Kvinde, du elsker, og find i hendes Legeme det Under, der synes dig større
endnu. Er ikke Smilet, eller Vredesglimtet i hendes Øjne — de Øjne, der ak i
Overmorgen er brystne, er det dig ikke af en Evighed, endnu rigere end
15 Stjernerne derude? er hendes Brysters Form eller Duften af hendes Skød ikke
skænket dig som en Naade, hemmelighedsfuld og ydmyggørende som var det et
Sakramente. Eller skal jeg føre dig ud til Engen en Sommermorgen, naar ogsaa
den blomstrer med Stjerner saa gyldne som Nattehimmels, men af et Stof, der er
dig selv langt nærere, en Hvisken fra deres Blomstermunde til dig: vi er af eet
20 Kød og Blod, du og jeg. Og saa har jeg endda ikke nævnt dit eget Barns Smil,
ikke nævnt din Lykke ved Helbred og Arbejde, ikke nævnt Gadelygternes Spil i
den vaade Asfalt, Cykleklokkernes kaade Kimen, Kornets Duven i Blæsten,
Søster Søvnns bløde Kys paa dine Øjenlaag, naar du lukker dem i efter fuldendt
Dagværk og Aftenens Gammen. Og jeg har ikke nævnt — ja, hvad har jeg
25 nævnt? Jeg kunde blive ved og ved og ved! du rige Liv! I Sandhed, hvor er det let
at elske Gud.

Men maaske du er syg eller i Fængsel, i Krig eller i Armod eller i aandelig Nød.
30 Saa har du vel ment, at jeg bare gjorde Nar af dig med mine Glansbilleder, og
maaske har jeg ophidset dig, saa du nu fnyser ad mig: Der er ingen Gud til, og
hvis der var en, da vilde jeg forbande ham.

Og dertil vil jeg svare dig et af to, alt efter hvad jeg skønner om din Tilstand.

35 Enten vil jeg sige: Du kan ikke forbande Gud. Indbildske Barn af en vanartet
Tid, du er opdraget, nej, forkælet og fordærvet af et Samfund, der har bildt dig
ind, at du havde Ret til evindeligt at stille Krav. Det var Statens Pligt at sørge for,
at du fik Mad og Drikke, at du fik Tøj, at du fik Kundskaber, at du fik Læge, at
40 du fik alting, og det var din Pligt at spærre Gabet op som en Gøgeunge mere og
mere graadig, des mere der kastedes i det. Men Gud er ikke Staten. Hvad bilder
du dig ind at mase dig frem for Gud med Krav? Er Gud forpligtet til at pudre
dig i Enden, naar du er træt af at sidde ned? at levere Solskin, at levere Fred i
Verden, at levere halve Kyllinger, naar du ringer paa Klokken? Gud er ikke
45 Kelner. Det er en Alvorssag at kalde paa ham. Vogt dig, usalige! du kan ikke
forbande ham, men Han kan forbande dig.

Eller ogsaa vil jeg sige: Min Ven, min Ven, du kan ikke forbande Gud. Men
prøver du paa det — aah, jeg ser, at din Nød er saa stor, at Gud vil ikke tilregne
50 dig din Synd. Og hvordan skal jeg nu forklare dig, at det, du oplever her, det er
ikke af Gud, for Gud vil ikke andet end sine Skabningers Lykke. Og alligevel er
det af Gud Han lader dig krympe dig i det Ondes Klo, men tro mig, tro mig:
dem, Gud lader græde, velsigner han rigere end dem, han blot lader le. Naar din
Smerte har øvet sit Værk paa dig, er du modnet til at smage hans Kærtegn.

55 Kast dig i hans Arme med al din Nød, og du skal faa at opleve, at gennem det
ondes Port gaar Vejen til Saligheden. Da skal din Lovsang blive endnu mere
fuldtonende end vor; da har du vundet endnu dybere Indsigt end vi andre i
dette, hvor let det er at elske Gud.

60 Ja, det er let at elske Gud. Verdens Ondskab driver os ind i Guds Arme.
Velsignet, naar Synd og Nød har gjort os hjemløse paa Jorden, at vi der ved saa
fast en Borg. Kære Herre Fader og Gud, hos dig har vi hjemme. Du har været
vor Bolig fra Slægt til Slægt. Før Bjergene blev til og du dannede Jorden, ja, fra
65 Evighed og til Evighed er du, o Gud. Grundfast er den Borg, vi Slægter af Tid og
Støv har faaet i Arv og Eje i dine Arme. Herre Fader, vi lægger os i din Favn.

70 Saa lyder Jesu Stemme pludselig skarp og ubehagelig: Javel. Dette er det store og første Bud. Men et andet er dette ligt. Du skal elske din Næste som dig selv.

Det er, som om den røde Lampe foran Alteret slukkes. Nu sad vi og havde det saa godt. Vi var lige ved at faa Besøg af Mester Eckehardt og Henrik Suso og de andre elskelige gamle Mystikere. Vi var ved at svimle os bort i Guds Kærlighed.
75 Saa lyder Jesu Røst i en Ordre: Det er ikke gjort ved at sidde der og kurre. Der forlanges noget af jer. Kærligheden til Gud er ikke rigtig, hvis den ikke følges med Kærlighed til Næsten.

Hører I det, alle Salmesyngere og Mødegængere. Du har nok Lov til at have
80 Guds Ord til hobby, lad kun Mannakorn være din Livret, foretræk Omgang med de Hellige for Biograftur. Men glem aldrig, at i Guds Rige er det at nyde og det at yde et og det samme.

Det at elske sin Næste — det er en vanskelig, en højst ubehagelig, ja, en
85 uoverkommelig Sag. Vi Mennesker kan ikke fordrage hinanden. Og saa kommer Jesus og siger “Elske”. Ikke synes om, for hans Kærlighedsbud er uafhængigt af Sympati. Det er ikke dem, vi godt kan lide, vi skal elske. Nej, det er vor Næste. Og vor Næste har intet Forhold til Ordet om, at Lige Børn leger bedst.

90 Det er stort, naar vi engang imellem faar at se Jesu Bud som Kød og Blod i et Menneske. Jeg kender saadanne Folk, der løber sig Stavere i Livet og har et Mas og Spektakel evindeligt for Mennesker, der ikke kommer dem ved paa anden Maade, end at de trænger til Hjælp. Jeg kender Diakonisser, Politikere, Forfattere, jeg kunde fortælle jer Historier om, der varmer i Hjertekulen. Du,
95 min Tilhører, hvad tænker du paa i dette Øjeblik? Har du ikke en Syg, du skal have set til efter Kirketid i Dag, en Gave, du skal have afleveret, et Brev, du skal have skrevet, en Undskyldning, du skal have klemmt ud mellem dine Sideben? Eller er der ikke et Menneske, du skal have skældt ud for noget — du er gaaet udenom af Fejghed saa længe, nu maa du have det overstaaet.

100

Vi Kristne tør ikke mure os inde. Gud er saa god ved os, at vi maa ud til andre og have læsset noget af. Vi maa begynde med at elske vore Medmennesker; saa kan det maaske ende med, at vi ogsaa holder af dem.

105

Kilde

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet

Kildetype

Digitalt manuskript

110

Tags

18. søndag efter trinitatis, Danmarks besættelse 1940-1945, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kaj-munks-praediken-18-sondag-efter-trinitatis>

115

120

125

130

135

140